

Comitetul de Pregătire a Trecerii la Euro

Aspecte juridice și economice privind aderarea la MUS abordate în cadrul consultărilor tehnice cu BCE

București, 14 ianuarie 2015

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Aspecte juridice privind aderarea la Mecanismul Unic de Supraveghere

Anterior stabilirii Cooperării Strânse

- ☐ Elaborarea cadrului legal național
- ☐ Declarația de Confirmare a adoptării legislației naționale relevante
- ☐ Notificarea către BCE a solicitării de inițiere a Cooperării Strânse
- ☐ Opinia Juridică privind legislația adoptată

Ulterior stabilirii Cooperării Strânse

- ☐ Aplicabilitatea actelor juridice adoptate de BCE
- ☐ Natura raportului juridic între România și BCE
- ☐ Răspunderea pentru aplicarea instrucțiunilor BCE
- ☐ Exprimarea dezacordului BNR cu privire la actele BCE
- ☐ Participarea personalului BCE la investigații
- ☐ Prescripția aplicării sancțiunilor
- ☐ Publicarea sancțiunilor
- ☐ Informarea BCE

ANTERIOR
STABILIRII COOPERĂRII STRÂNSE

1. Elaborarea cadrului legal național

➔ **Un singur act normativ** reglementând:

- dispoziții privind aderarea României la MUS și transferul de competențe către BCE
- modificarea Legii nr.312/2004 privind Statutul BNR
- modificarea OUG nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului
- modificarea legislației naționale de transpunere a Directivei UE privind rezoluția bancară
- modificarea altor acte normative relevante (ex. în materia schemelor de garantare a depozitelor, prevenirea spălării banilor)

Potrivit opiniei BCE, **nu este necesară:**

- soluționarea tuturor aspectelor semnalate în Rapoartele de convergență ale BCE
- modificarea legislației secundare până la trimiterea cererii de aderare la MUS

2. Notificarea către BCE a solicitării de inițiere a Cooperării Strânse

România solicită inițierea Cooperării Strânse cu BCE și notifică celelalte state membre, Comisia și ABE.

Notificarea cuprinde informații actualizate privind instituțiile cu sediul în România, incluzând cel puțin o listă completă a instituțiilor de credit; societăților financiare holding/holding mixte aflate în vârful grupurilor supravegheate și sucursale transfrontaliere ale instituțiilor de credit din alte țări, inclusiv valoarea activelor totale pentru fiecare entitate.

Opinia BCE:

- notificarea trebuie semnată de persoana împuternicită să reprezinte România
- informațiile privind instituțiile cu sediul în România se transmit exclusiv către BCE

3. Declarația de Confirmare a adoptării legislației naționale relevante

~ **România** confirmă că:

- **a adoptat** legislația națională relevantă pentru a asigura că actele juridice adoptate de BCE au caracter obligatoriu și produc efecte juridice în România și că BNR va fi obligată să adopte orice măsură solicitată de BCE în legătură cu entitățile supravegheate
- legislația națională relevantă **a intrat în vigoare la data de ...**

Opinia BCE:

- Declarația trebuie semnată de persoana împuternicită să reprezinte România
- Declarația se transmite după adoptarea cadrului legal, iar nu după intrarea în vigoare
- Data adoptării $\neq$ Data intrării în vigoare
- Data intrării în vigoare poate fi Data care va fi precizată în Decizia BCE de stabilire a Cooperării Strânse

4. **Opinia Juridică** privind legislația națională relevantă

Declarația de Confirmare este însoțită de o **Opinie Juridică** ce confirmă că legislația națională relevantă asigură faptul că BNR va fi obligată să urmeze instrucțiunile, orientările, solicitările și măsurile BCE în legătură cu entitățile supravegheate.

Potrivit experților BCE, **Opinia Juridică** poate fi emisă de o autoritate națională cu atribuții în acest sens sau de o casă de avocatură.

ULTERIOR
STABILIRII COOPERĂRII STRÂNSE

1. Aplicabilitatea actelor juridice adoptate de BCE

BCE nu va deține competențe direct aplicabile cu privire la instituțiile de credit din România

- BCE adresează instrucțiuni BNR
- BNR pune în aplicare a instrucțiunii BCE.

România adoptă cadrul legal conform căruia actele BCE vor fi obligatorii pentru BNR

- Art.139 alin.(2) lit.(e) din TFUE
Actele BCE nu se aplică statelor membre non-euro.

Opinia BCE: Se au în vedere toate actele juridice adoptate de BCE:

- instrucțiuni adresate autorității naționale competente
- Regulamentul-cadru privind MUS
- Regulamentul BCE privind taxele de supraveghere
- Decizia BCE de stabilire a Cooperării Strânse
- eventuale decizii BCE de avertizare, de suspendare sau de terminare a Cooperării Strânse

2. Natura raportului juridic dintre România și BCE

Opinia BCE

- Raportul juridic România-BCE are natură **administrativă**, izvorând din Regulamentul MUS
- **nu se încheie un Acord Internațional**
- **procedura de infringement (art.258 TFUE)?**

Altă opinie

- Statele membre non-euro participă la MUS pe bază voluntară, **contractuală**, prin juxtapunerea a două acte unilaterale: cererea inițială a statului membru și decizia unilaterală a BCE.
- nu este aplicabilă procedura de infringement (art.258 TFUE); neconformarea conduce pur și simplu la încetarea participării la MUS.

3. Răspunderea pentru aplicarea instrucțiunilor BCE

BNR emite decizia
formală de aplicare a
instrucțiunii BCE

O terță parte acționează
în justiție BNR

Instanța obligă BNR
plătească daune

**BNR are drept de regres
împotriva BCE ?**

Pct. 61 Preambulul Regulamentului MUS

În conformitate cu art.340 din TFUE, BCE ar trebui să repare orice prejudiciu provocat de către aceasta sau de către funcționarii acesteia în exercitarea funcțiilor lor.

Opinia BCE

BCE își asumă răspunderea pentru instrucțiunile specifice, exacte, față de care BNR nu dispune de marjă de apreciere cu privire la modul de implementare. BNR răspunde pentru aplicarea instrucțiunilor cu caracter general, față de care aceasta dispune de marjă de apreciere cu privire la modul de implementare.

3. Răspunderea pentru aplicarea instrucțiunilor BCE (cont.)

Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene

Cauza Krohn vs. Comisie (175/84)

În cazul în care o instituție UE (în speță, Comisia Europeană) a făcut uz de competența de a da instrucțiuni autorităților naționale, care îi este recunoscută în baza unui Regulament UE, aceasta trebuie privită drept adevăratul autor al deciziei care este la originea prejudiciului invocat.

Nelegalitatea deciziei nu se poate imputa autorității naționale, care era obligată să îndeplinească instrucțiunile instituției UE.

3. Răspunderea pentru aplicarea instrucțiunilor BCE (cont.)

- Regimul instrucțiunii BCE în cazul anulării de către instanță a deciziei BNR de punere în aplicare

Opinia BCE:

BCE nu va revoca instrucțiunea. BCE va considera această situație ca o neîndeplinire de către România a angajamentului luat în cadrul MUS, urmând să analizeze oportunitatea unei decizii de avertizare, de suspendare sau de încetare a Cooperării strânse cu România.

4. Exprimarea dezacordului BNR cu privire la actele BCE

Proiect de decizie al Consiliului de supraveghere

BNR notifică dezacordul
Consiliului guvernatorilor
(**5 zile lucrătoare, de la
primirea proiectului de
decizie**)

Consiliul guvernatorilor
transmite BNR decizia sa
(5 zile lucrătoare)

România poate solicita
BCE încetarea Cooperării
strânse, cu aplicare
imediată, și nu este legat de
nicio decizie ulterioară a
Consiliului guvernatorilor

4. Exprimarea dezacordului BNR cu privire la actele BCE (cont.)

Obiecție a Consiliului guvernatorilor la un proiect de decizie al Consiliului de supraveghere

BNR notifică BCE
dezacordul
(5 zile lucrătoare,
de la primirea
obiecției)

Consiliul
guvernatorilor
confirmă obiecția
(30 zile).

BNR notifică BCE
că orice decizie
luată în urma
modificării
proiectului
complet de decizie
inițial față de care
obiectează
Consiliul
guvernatorilor nu
are caracter
obligatoriu în ceea
ce o privește
(5 zile)

BCE analizează
posibilitatea
suspendării/încetării
Cooperării strânse
cu BNR și ia o
decizie în această
privință.

4. Exprimarea dezacordului BNR cu privire la actele BCE (cont.)

Legislația națională trebuie să reglementeze:

- **libertate deplină de apreciere a BNR** cu privire la oportunitatea exprimării unui dezacord în privința proiectelor de decizie ale Consiliului de supraveghere/obiecțiilor Consiliului Guvernatorilor
- **protecție juridică** pentru BNR și personalul acesteia în legătură cu exprimarea unui dezacord

5. Participarea personalului BCE la acțiuni de supraveghere on site

- **art.114 alin.(4) din Regulamentul-cadru MUS**

BNR se asigură că membrii desemnați ai personalului BCE pot participa în calitate de observatori la orice acțiune de supraveghere on site.

Opinia BCE:

- Legislația națională trebuie să prevadă dreptul personalului BCE de a participa la acțiuni de supraveghere on site
- BNR se ocupă de orice aspecte administrative (notificări cu privire la participarea personalului BCE etc.)

6. Prescripția aplicării sancțiunilor

- **art.130 alin.(1) din Regulamentul-cadru MUS**

Aplicarea sancțiunilor de către BCE entităților supravegheate se prescrie în termen de de 5 ani de la data săvârșirii faptei.

Opinia BCE:

Termenul de prescripție de 5 ani trebuie să fie aplicabil în cazul deciziilor BNR prin care se impun sancțiuni, ca urmare a instrucțiunilor BCE.

Acest termen de prescripție trebuie prevăzut în legislația națională relevantă.

7. Publicarea sancțiunilor

- **art.132 din Regulamentul-cadru MUS**

BCE publică pe website-ul acesteia orice decizie de sancționare a unei entități supravegheate într-un stat membru participant, inclusiv informații privind tipul și natura încălcării și identitatea entității supravegheate în cauză.

Opinia BCE:

BCE nu va publica sancțiunile impuse de BNR în baza instrucțiunilor BCE.

8. Obligația BNR de informare a BCE

- **art.116 alin.(3) din Regulamentul-cadru MUS**

BNR informează BCE cu privire la următoarele:

- (i) deciziile pe care BNR le adoptă în conformitate cu instrucțiunile BCE
- (ii) deciziile pe care BNR le adoptă în baza prerogativelor sale cu privire la atribuțiile care nu sunt conferite BCE în conformitate cu Regulamentul privind MUS

Opinia BCE:

Sunt avute în vedere orice decizii referitoare la o instituție de credit care ar putea avea interes pentru BCE

Influența aderării la Mecanismul Unic de Supraveghere asupra reglementărilor prudențiale

Cadrul de reglementare comunitar în materie (CRD IV) include o serie de opțiuni (prevederi/tratamente alternative) ce pot fi exercitate:

- la nivelul reglementărilor naționale ce transpun/asigură implementarea dispozițiilor comunitare; sau
- la nivelul autorității de supraveghere.

•art. 4 din Regulamentul MUS

- În exercitarea competențelor de supraveghere, BCE aplică dispozițiile relevante ale legislației comunitare și, în cazul directivelor, legislația națională care le transpune.
- În cazul regulamentelor comunitare ce acordă în mod explicit opțiuni pentru statele membre, BCE aplică și legislația națională de exercitare a acestor opțiuni.

Influența aderării la Mecanismul Unic de Supraveghere asupra reglementărilor prudențiale (cont.)

- BCE urmărește asigurarea unei cât mai mari uniformizări a cadrului de reglementare, precum și a modului de aplicare a acestuia – principiul *Single Rule Book*.
- uniformizarea modului în care au fost exercitate la nivelul reglementărilor naționale opțiunile prevăzute de CRD IV. În condițiile în care o astfel de uniformizare nu poate fi impusă statelor membre, cel mai probabil BCE urmează să emită recomandări în acest sens.
- opțiunile pe care reglementările în materie (comunitare și naționale) le prevăd la latitudinea autorităților de supraveghere vor fi exercitate la nivelul BCE

Aspecte economice privind aderarea la Mecanismul Unic de Supraveghere

Procesul de aderare presupune desfășurarea unei evaluări cuprinzătoare a instituțiilor de credit, pentru furnizarea rezultatelor necesare evaluării de către BCE a solicitării de inițiere a Cooperării Strânse, conform articolului 4, alineatul 2 din Decizia BCE nr.5/2014 privind Cooperarea Strânsă cu autoritățile naționale din statele membre participante a căror monedă nu este euro. Evaluarea presupune:

- I. Identificarea pe baza unor evaluări microprudențiale a riscurilor cheie la nivelul instituțiilor de credit supuse evaluării (credit, lichiditate, finanțare, îndatorare); analize cantitative și calitative destinate selectării portofoliilor în funcție de semnificativitatea riscurilor.
- II. Cooptarea unui consultant extern relevant pe baza unui proces de licitație publică și desfășurarea unui exercițiu de evaluare a calității activelor (AQR) la nivelul instituțiilor de credit „semnificative”, care vor fi supravegheate în mod direct de către BCE, conform procedurilor descrise în manualul publicat de aceasta în martie 2014; utilizarea unor indicatori de solvabilitate ajustați în funcție de rezultatele obținute, ca etapă a exercițiului de testare la stres a instituțiilor de credit.

Aspecte economice privind aderarea la Mecanismul Unic de Supraveghere

Criteriile utilizate pentru determinarea caracterului semnificativ al unei instituții de credit sunt descrise în cadrul articolului 6 din Regulamentul UE nr.1024/2013 și au în vedere: dimensiunea, importanța pentru economia UE, caracterul semnificativ al activităților transfrontaliere desfășurate, asistența financiară publică directă sau situarea instituției de credit între cele mai semnificative trei instituții de credit dintr-un stat membru.

III. Stabilirea metodologiei de testare la stres în strânsă cooperare cu experții BCE și alte autorități relevante (ABE), pornind de la metodologia utilizată în cadrul celui mai recent exercițiu coordonat de EBA și BCE, desfășurarea exercițiului și comunicarea rezultatelor către BCE, inclusiv a măsurilor care vor fi luate în sensul diminuării riscurilor asociate unor instituții de credit care, potențial, ar consemna un nivel al capitalului situat sub pragurile minime stabilite conform scenariilor de testare la stres stabilite.